

Witam 😊

PRACA DOMOWA NR 2 (16-20.11.2020)

UWAGA!

Odpowiedzi na polecenia proszę zapisać w zeszycie, na kartach lub w postaci tekstu w programie word. Proszę je odesłać na mój adres e-mail: tampor@wp.pl lub przez komunikator Messenger do **20 LISTOPADA 2020 r.** w postaci zdjęć (screenów) lub pliku tekstowego.

Proszę wykonać następujące polecenia z podręcznika „To się czyta! 2” Anny Klimowicz i Joanny Ginter:

Temat I: „Człowiek i reżim polityczny”

1. Wyszukaj z różnych dostępnych źródeł informacji na temat pojęć: **uchodźstwo**, **państwo totalitarne**. Definicje zapisz w zeszycie.
2. Jakie organizacje międzynarodowe pomagają ludziom, którzy zostali zmuszeni do ucieczki ze swojego kraju? W jaki sposób. Znajdź w dostępnych źródłach informacyjnych.
3. Zapoznaj się z tekstem Ele Fountain „Uciekinier” (strony 82-84, podręcznik) i wykonaj polecenia 1-7, pisemnie w zeszycie.
4. Polecenie dodatkowe (dla chętnych)!

Co mogło stać się z chłopcami po ucieczce? Napisz w zeszycie krótkie opowiadanie o ich dalszych losach. Zastosuj w nim narrację pierwszoosobową. Twoja praca powinna składać się z co najmniej dwudziestu zdań.

NA POCZĄTEK

W jaki sposób system polityczny wpływa na sposób życia obywateli? Podaj przykłady różnych sytuacji, pochodzące np. z mediów, filmów czy literatury.

TO SIĘ CZYTA!

Ele Fountain [czyt.: el fattyn]

Uciekinier¹ (fragmenty)

Jestem dobry z matmy, ale Bini jest jeszcze lepszy. [...]

Zamierzam być inżynierem, a odkąd pamiętam, Bini chce być lekarzem. Kiedy byliśmy bardzo mali, kazał mi kłaść się na podłogę, żeby posłuchać, jak bije mi serce. A może wątroba. Wtedy jeszcze Bini nie był pewien. A kiedy podrośliśmy, zaczął zadawać pytania w rodzaju „Skąd bierze się pot?”. Albo: „Dlaczego serce nie przestaje bić, kiedy zasypiamy?”. [...]

[...] Nasze domy zbudowano na niskim, podłużnym tarasie na skraju miasta. Są parterowe. Każdy z nich ma po dwa pokoje, zagracone do niemożliwości niezbędnymi sprzętami. W tych pokojach się śpi, je, gotuje i odrabia lekcje. My z Binim spędzamy u siebie tyle czasu, że w zasadzie można by wywalić dziurę w ścianie oddzielającej nasze mieszkania i wstawić w nią drzwi. [...]

Następnego ranka mama wychodzi z domu przede mną. Jest ostatnio bardzo zajęta, co ma dobre i złe strony. [...]

Dwie minuty później puka Bini. Łapię torbę i idziemy w stronę szkoły. [...]

Około stu metrów od wejścia do szkoły stoi wojskowa ciężarówka. Na pace siedzi czterech żołnierzy z karabinami na kolanach i przygląda się wchodzącym do szkoły chłopakom. [...]

Wracamy ze szkoły w milczeniu. [...]

[...] Mamy i Lemlem² wciąż nie ma w domu, co oznacza, że mama kończy jakieś duże zamówienie – może suknię ślubną albo ubranie dla jakiegoś rządowego oficjela. [...]

Burczy mi w brzuchu. Na drzwiach kredensu nie wisi torebka z gotową do jedzenia indżerą³. O tej porze prawie nigdzie nie da się jej już kupić, a wiem, że samym tsebhi⁴ się nie najem.

Nie wolno mi było wychodzić z domu po zmroku. Liczę do dwudziestu, a kiedy wciąż nie słyszę kroków nadchodzącej

¹ Wydarzenia rozgrywają się w Erytrei, państwie o ustroju totalitarnym, leżącym we wschodniej Afryce.

² Lemlem jest młodszą siostrą głównego bohatera.

³ Indżera (yndżera) – płaskie pieczywo przypominające naleśniki, tradycyjne danie w Etiopii i Erytrei.

⁴ Tsebhi – rodzaj sosu lub gulaszu.

mamy, uznaję, że ciemność nie ma znaczenia. Ze starej puszkki po mleku wyjmuję pięć *nakfa*⁵ i pustą drogą idę w kierunku najbliższego sklepiku. [...]

Niespodziewanie na ulicy rozlega się warkot nadjeżdżającego pojazdu. Pełne zaskoczenie! Po zmroku ruch uliczny prawie całkiem zamiera, szczególnie tu, na obrzeżach miasta. Wyglądam przez drzwi, ale nagle przejście z oświetlonego mocną żarówką wnętrza w ciemność ulicy sprawia, że dostrzegam tylko zarys wojskowej ciężarówki i niewyraźne sylwetki trzech uzbrojonych żołnierzy wyskakujących na ziemię. Zgrzyta żwir rozgniatany ich buciorami. Błyskawicznie wracam do jasnego sklepu, żeby mnie nie zauważyli. Słyszę, jak jeden z żołnierzy wali w drzwi domu, przed którym zatrzymał się samochód. [...]

Zabieram torbę i powoli wracam do siebie. Z wnętrza jednego z domów dochodzi podniesiony głos. Zaraz potem słyszę „Hej, ty!” [...].

Instynktownie wiem, że krzyk skierowany jest do mnie. Nie zrobiłem nic złego, ale każdy wystrzega się kontaktu z wojskiem jak ognia. Rzucam się do ucieczki. [...] W końcu dopadam drzwi. [...] U wylotu ulicy dudnią już ciężkie buty. Przy pomocy obu rąk trafiam nareszcie kluczem w zamek i zataczając się, wpadam do środka. [...]

[...] Jak przez mgłę dociera do mnie głos mamy. [...]

– Shif [czyt.: szif]! – zaczyna mama, gdy Lemlem znika. – Żołnierze, których widziałeś [...], robili nalot na okoliczne domy. To była giffa. – I jakby czytając mi w myślach, wyjaśnia. – Wyłapują chłopców i dziewczyny, których podejrzewają o próbę ucieczki przed wojskiem. Czasem działają na podstawie czyjegós donosu, a czasem biorą każdego, kto według nich ma dość lat, żeby go wcielić.

– Dlaczego muszą łapać ludzi? Myślałem, że do armii idą wszyscy.

– Shif, zapomnij o tym, czego uczono was w szkole o wojsku. Zapomnij wszystko. W wojsku uczą tylko maszerować. I sprzątać. Przez dwa lata nie dostaniesz przepustki, a mnie nie będzie wolno cię odwiedzać. Nie będzie żadnej matematyki. W ogóle nie będzie żadnej nauki. Tak traktują każdego młodego człowieka. Ale tobie zmienią życie w koszmar, ponieważ jesteś synem zdrajcy. [...]

– Tato nie jest zdrajcą.

– Oczywiście, że nie jest zdrajcą [...]. Ale oni twierdzą, że jest. Jak inaczej rzęd uzasadni to, co zrobił? I to, co wciąż robi?

– Kiedy miałaś zamiar mi o tym powiedzieć? Jak będę w drodze do jednostki?

Mama siedzi nieporuszona. Ujawniona nareszcie prawda dodała jej sił. [...]

– [...] Kiedy wyszedłeś po indżerę, żołnierze cię wypatrzyli. Teraz próbują cię wytropić. Wrócą tu. Może nawet

Rzucam się do ucieczki. [...] U wylotu ulicy dudnią już ciężkie buty.

⁵ *Nakfa* – waluta w Erytrei.

w tym tygodniu. A kiedy się pojawią, zorientują się, że obok mieszka Bini i jego też zgarną. Dlatego musicie zaraz wyjechać.

– Dokąd?

– Trzeba uciekać z kraju.

– A twoja szwalnia, mamó? A moja szkoła?

– Shif! Szkoła nie jest ważna, bo tu chodzi o twoją wolność. [...]

Świat wiruje mi przed oczami. Mam wrażenie, że wszystko dookoła mnie powoli rozpada się na kawałki, a ja stoję, patrzę na to i wiem, że nie mogę tego wstrzymać. [...]

⁶ Szmugler – osoba zajmująca się przemytem towarów lub nielegalnym przeprowadzaniem ludzi przez granice państw.

– Shif, musisz jechać. [...] Musisz wyjechać pierwszy, ponieważ to ty jesteś teraz w niebezpieczeństwie. Wszystko załatwiłam. Jutro przyjdzie tu po ciebie i Biniego paru mężczyzn. To szmuglerzy⁶. Przemycają ludzi. [...] Doprowadzą was do granicy i tam przekażą następnym, którzy przerzucają was na północ nad morze. Stamtąd ruszycie łodzią do Europy.

Przełożyła Iwona Libucha

PO PRZECZYTANIU

🕒 Ukryte w tekście

1. Gdzie i z kim mieszka chłopiec, który opowiada o wydarzeniach?
2. Kim Shif chciałby zostać, kiedy będzie dorosły, a jakie plany ma jego kolega, Bini?
3. Kogo wytapują żołnierze? W jakim celu?
4. Dlaczego chłopcy musieli uciekać z kraju?
5. Dlaczego chłopakowi nie wolno było wychodzić z domu po zmierzchu?
6. Co poczuł Shif, kiedy dowiedział się od matki, że musi opuścić dom?
7. Co przeżywały matki chłopców zagrożonych przymusowym wcieleniem do wojska?
- *8. W jaki sposób sytuacja w kraju pokrzyżowała plany Shifa na przyszłość?

🌿 Język i styl

9. W której osobie i z użyciem jakiego czasu jest prowadzona narracja w tekście? Jak to rozwiązanie wpływa na odbiór tekstu przez czytelnika?

🔍 Poszukaj

10. Jakie organizacje międzynarodowe pomagają ludziom, którzy zostali zmuszeni do ucieczki ze swojego kraju? W jaki sposób?

🗨️ Twoja wypowiedź

11. Co mogło stać się z chłopcami po ucieczce? Napisz w zeszycie krótkie opowiadanie o ich dalszych losach. Zastosuj w nim narrację pierwszoosobową. Twoja praca powinna składać się z co najmniej dwudziestu zdań.

Temat II: „Język reklamy”

1. Przypomnij sobie informacje dotyczące stylów językowych. Skorzystaj z linku: <https://aleklasa.pl/gimnazjum/c170-teoria-literatury/c171-teoria-literatury/styl-jezyka-co-to-jest>

2. Przepisz do zeszytu ważne wiadomości o:

- **reklamie** (strona 184, podręcznik)
- **hasło reklamowe** (strona 185, margines, podręcznik)
- **perswazji, manipulacji** (strona 187, podręcznik)

3. Wykonaj w zeszycie następujące ćwiczenia (strony 184-187):

1, 2, 3, 6, 7.

Dziękuję 😊 Monika Tomporek

4 Reklama a rzeczywistość

Język reklamy

NA POCZĄTEK

Przypomnij sobie sytuację, w której udało Ci się przekonać do czegoś niezdecydowaną osobę. Jakie argumenty zostały przez Ciebie wówczas użyte?

WAŻNA WIADOMOŚĆ

Reklama to przedstawienie danego towaru lub określonej usługi w taki sposób, aby skłonić odbiorcę do ich zakupu. Ze względu na ten cel – nakłonienie odbiorców do zrobienia czegoś – język, którym posługuje się reklama, często włącza się do stylu retorycznego. Współczesna reklama czerpie jednak również z innych stylów języka, np. potocznego, artystycznego i naukowego.

ĆWICZENIA

1 Jaki styl języka dominuje w podanych tekstach reklamowych? Uzasadnij swój wybór.

styl naukowy, styl retoryczny, styl potoczny, styl artystyczny

- a) Wiosną Isadora mieni się kolorami. To zachwycająca kaskada barw! Makijaż oczu lśni złotem i błyszczą turkusem. Usta i paznokcie dyskretnie pachną magnolią i różą.
- b) Glikany są ważnym elementem skóry właściwej. Ich utrata powoduje starzenie się skóry i powstawanie zmarszczek. Nasz nowy krem przeciwmarszczkowy zawiera substancje pobudzające aktywność glikanów. Dzięki temu wypełnia nawet głębokie zmarszczki i pozwala dłużej zachować młody wygląd.
- c) Nuda, zmęczenie, zniechęcenie? A może czujesz się za bardzo zakręcony? Jest na to nowy sposób, całkiem naturalny – energia owoców i orzechów, pozytywne szaleństwo natury w nowym megabatonie. Ten baton da Ci kopa! Nuda, zmęczenie, zniechęcenie? Po prostu zjedz baton!
- d) Mówię dziś do Was nie jako trener, nie jako lider narodowej drużyny, ale jako doświadczony człowiek, który wie, kiedy dokonać zmiany. Chcę Wam powiedzieć, że po raz pierwszy w historii to jest odpowiedni moment, by zmienić... KONTO BANKOWE.

2 Do jakich wartości i ludzkich potrzeb odwołują się podane hasła reklamowe?
 Jakiego produktu lub usługi można zareklamować w ten sposób?

- a) W gronie najbliższych najlepiej.
- b) Bo zdrowie masz tylko jedno.
- c) Tak smakuje wolność.
- d) Zabawa nigdy się nie kończy.
- e) Prosto z natury.

• Jak myślisz, dlaczego autorzy reklam często odwołują się do wymienionych przez Ciebie wartości?

3 Jakie zabiegi wykorzystano w podanych hasłach reklamowych?
 Przyporządkuj do nich odpowiednie opisy.

- a) Bądź lwem salonowym – kup najlepsze meble w mieście
- b) Smacznie, smaczniej, najsmaczniej – czekolada Trzy Smaki
- c) I Ty zostań Ciasteczkowym Potworem. Najlepsze ciastka na Twojej ulicy
- d) Przyjemnie, błogo, mango – jogurt pełen owoców

- nawiązanie do znanego programu telewizyjnego dla dzieci
- wykorzystanie związku frazeologicznego
- rytmiczność dzięki stopniowaniu tego samego słowa
- zabawa słowna oparta na podobieństwie brzmieniowym nazwy owocu i przysłowka nazywającego miłe doznania

4 Wyjaśnij, na czym polegają humor i zabawa słowem w podanych wypowiedziach reklamujących lek na wypadanie włosów.

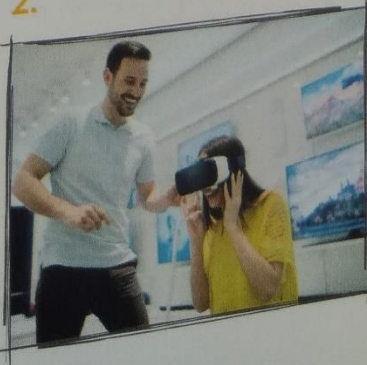
- a) Rzadkie włosy? Problem głowy masz z głowy!
- b) Czapki z głów! Przedstawiamy nowy preparat z Twojej apteki.
- c) Wyrwasz sobie włosy z głowy? Poznaj sposób na to, jak je odzyskać.
- d) Z myślą o mężczyznach, którzy szukają powodu, by pójść do fryzjera.
- e) Jak zapewnić sobie burzę włosów i spokojną głowę?

5 Ułóż hasła reklamowe, które mogłyby się znaleźć obok przedstawionych zdjęć, aby powstały reklamy produktów lub usług.

1.

2.

3.

WARTO WIEDZIEĆ

Jednym z ważnych elementów reklamy jest hasło reklamowe, zwane też sloganem. Ma ono utrwać się w pamięci odbiorcy, dlatego zazwyczaj jest zwięzłe, krótkie i rytmiczne. Często opiera się na zabawie słowem lub utartym powiedzeniu.

- 6 Wyobraź sobie, że prowadzisz firmę zajmującą się świadczeniem usług związanych z Twoim przyszłym zawodem. Wymyśl dla niej nazwę oraz utóż hasło reklamowe.
- 7 Odpowiedz, czym różnią się od siebie podane teksty reklamowe. Który z nich bardziej do Ciebie przemawia i dlaczego? Do jakiej grupy odbiorców lepiej skierować pierwszą wersję wypowiedzi, a do jakiej – drugą?
- a) Mamy dla Państwa wspaniałą wiadomość! Wystarczy kupić dwa produkty, by dostać trzeci zupełnie za darmo.
- b) Mamy dla Ciebie wspaniałą wiadomość! Kup dwa produkty, a trzeci dostaniesz zupełnie za darmo.
- 8 Przyjrzyj się reklamom prasowym z dwudziestolecia międzywojennego. Co zostało za ich pomocą zareklamowane i w jaki sposób? Czy, Twoim zdaniem, takie reklamy mogłyby się ukazać we współczesnym czasopiśmie? Uzasadnij swoją opinię.

**Łóżko szpeci
i Zawadza**
zdobi pokój
**Tapczan
Knippenberga**

Z automatem, podnoszącym wieko,* pod którym jest miejsce na pościel (Pat. Nr. 13122) Zupełnie rozbieralne, zatem łatwe do czyszczenia i higieniczne — Każdej wielkości

SZCZYT DOSKONAŁOŚCI, WYGODY I HIGIENY!!!
OGROMNY WYBÓR. Jedyne źródło w fabryce, Okopowa 14 w pobliżu Leszna. Tramwaje 9 i Z, telefon 290-94.
Wystrzegaj się we własnym interesie nieudolnych naśladownictw!!!

**Zęby można kupić
-ale nie swoje własne!**

Walcie z kamieniem nazębnym!
Zęby wyglądają, jak zdrowe, ale czy są rzeczywiście zdrowe? Bo kamień nazębny ukrywa się za zębami. Uwolnić się od niego można przez regularne używanie Kalodontu, gdyż w Polsce jedynie ta pasta zawiera Sulfuricinoleat wg. Dr. Braeunlicha, skuteczny środek w walce z kamieniem nazębnym. Właściwa metoda pielęgnowania zębów, to dwa razy do roku poddać je oględzinom u lekarza dentystry, dwa razy dziennie czyścić je Kalodontem.

KALODONT
usuwa kamień nazębny

- 9 Kulturoznawca Dariusz Czaja nazwał świat przedstawiony w reklamie reklamowym smakiem raju. Jak myślisz, co znaczą te słowa? Jaką wizję świata kreuje ta reklama?

Wyjaśnij, w jaki sposób oddziałują na odbiorców przedstawione reklamy.
Co sądzisz o tak skonstruowanych przekazach?

Reklama a rzeczywistość

**NAUCZYŁ SIĘ FIŃSKIEGO
W TRZY TYGODNIE!**

Naukowcy z Bostonu
odkryli metodę, dzięki
której nie musisz
skończyć szkoły,
aby błyskawicznie się
nauczyć 5 języków!

CZYTAJ WIĘCEJ >>

LEKARZE JEJ NIENAWIDZĄ!

Odkryła 1 prosty sposób
na szybką utratę wagi.

EKSPERCI:
te kapsułki wyleczą otyłość i zabiorą
pracę polskim specjalistom.

ZAMÓW TERAZ

Harowała za marne pieniądze.

**DZIŚ ZARABIA 5 TYS. TYGODNIOWO
BEZ WYCHODZENIA Z DOMU!**

SPRAWDŹ JAK →

WAŻNA WIADOMOŚĆ

W reklamach często stosowana jest **perswazja**. Polega ona na nakłanianiu – za pomocą odpowiednich argumentów czy np. ukazywania korzyści – do zakupu danego towaru lub skorzystania z danej usługi. W wielu reklamach znajdują się też elementy **manipulacji**. Manipulacja to wykorzystywanie konkretnych okoliczności oraz niewiedzy danej osoby albo grupy, naginanie lub przeinaczanie faktów w celu wywarcia wpływu na odbiorcę. W tekstach reklamowych przejawia się ona np. poprzez podawanie nieprawdziwych lub wątpliwych informacji, powoływanie się na bliżej nieokreślone autorytety, tworzenie fałszywej wspólnoty z odbiorcą. Z tych powodów do reklam należy mieć ograniczone zaufanie.

Podaj przykłady manipulacji w tekstach reklamowych znanych Ci np. z telewizji lub internetu.